

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Facultatea de Litere
1.3 Departamentul	Departamentul de Etnografie și Antropologie Maghiară
1.4 Domeniul de studii	Studii culturale
1.5 Ciclul de studii	Master
1.6 Programul de studii/ Calificarea	Cultură și societate – tradiție și modernitate

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	LMM2173 Teoria, metodologia și istoria cercetării culturii (<i>Câmpia Transilvaniei – între mit și realitate</i>) - în lb. maghiară							
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. emerit dr. Keszeg Vilmos							
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. univ. dr. Czégényi Dóra							
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	1	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Conținut	DF
							Obligativitate	Obl.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru/activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar	28
Distribuția fondului de timp					
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					16
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					65
Pregătire seminarii/laboratoare/proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					26
Tutoriat					10
Examinări					2
Alte activități.....					
3.7 Total ore studiu individual	119				
3.8 Total ore pe semestru	175				
3.9 Numărul de credite	7				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	• –
4.2 de competențe	• –

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> prezența la cursuri (<i>nu este obligatorie, dar este recomandată</i>) parcurgerea bibliografiei obligatorii infrastructură (sală, laptop, retroproiector / on-line: internet, laptop)
5.2 de desfășurare a seminarului	<ul style="list-style-type: none"> prezența la seminarii (<i>obligatorie</i>) parcurgerea bibliografiei recomandate infrastructură (sală, laptop, retroproiector / on-line: internet, laptop)

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C2.3. Aplicarea analizei de conținut în studiul unor fenomene culturale.</p> <p>C3.3. Prezentarea orală și scrisă, cu un grad ridicat de claritate, în conformitate cu standardele academice, a unor fenomene culturale (de un nivel redus și mediu de complexitate).</p> <p>C4.2. Utilizarea cunoștințelor de bază pentru explicarea factorilor care favorizează sau inhibă comunicarea interculturală</p> <p>C4.4. Evaluarea locului/funcției patrimoniului cultural cu accent pe caracterul interdisciplinar și transdisciplinar al cercetării etnologice.</p> <p>C4.5. Elaborarea schemei proiectului unui studiu etnologic de complexitate medie utilizând principiile și metodele de bază consacrate în domeniu.</p>
Competențe transversale	<p>CT2. Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup; dezvoltarea capacităților de comunicare interpersonală și de asumare de roluri specifice în cadrul muncii în echipă.</p> <p>CT3. Căutarea, identificarea și utilizarea unor metode și tehnici eficiente de învățare; conștientizarea motivațiilor extrinseci și intrinseci ale învățării continue.</p>

7. Obiectivele disciplinei (conform grilei de competențe specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Orientare în metodele de cercetare a culturii. • Competența de proiectare a unei cercetări.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea istoriei cercetării unei (micro)regiuni etnoculturale.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Revoluțiile științifice. Turnuri în istoria cercetării Câmpiei Transilvaniei	Expunere, explicație, vizualizare.	
2–3. Tradițiile cercetării culturii: tipologia culturilor, critica surselor. Sursele cercetării Câmpiei Transilvaniei	Expunere, explicație, vizualizare.	
4. Poate deveni beletristica sursă pentru cercetările de etnografie. Câmpia Transilvaniei în beletristică	Expunere, explicație, vizualizare.	
5. Statutul cercetătorului. Cercetătorii Câmpiei Transilvaniei	Expunere, explicație, vizualizare.	
6. Poate deveni mass media sursă pentru cercetările de etnografie. Câmpia Transilvaniei în mass media	Expunere, explicație, vizualizare.	
7. Percepția locală a literaturii de etnografie (histoire à soi)	Expunere, explicație, vizualizare.	
8. Individul și comunitatea: dinamica culturii și a societății; gestionarea riscului	Expunere, explicație, vizualizare.	
9–10. Câmpia Transilvaniei: date istorice, demografice, ecologice	Expunere, explicație, vizualizare.	
11. Reprezentările Câmpiei Transilvaniei	Expunere, explicație, vizualizare.	
12. Periodizarea discursului despre Câmpia Transilvaniei	Expunere, explicație, vizualizare.	
13. Câmpia Transilvaniei: mitul eroziunii ecologice și demografice	Expunere, explicație, vizualizare.	
14. Câmpia Transilvaniei: mitul culturii arhaice	Expunere, explicație, vizualizare.	

Bibliografie obligatorie

- Bloch, Marc: *A történész mestersége*. Osiris, Budapest, 1996.
Gyáni Gábor: *Történészdiskurzusok*. L'Harmattan, Budapest, 2002.
Hartog, François: *Régimes d'historicité. Présentisme et expériences du temps*. Seul, Paris, 2003.
Kuhn, Thomas S.: *A tudományos forradalmak szerkezete*. Osiris, Budapest, 2000.
Kürti László: Kalotaszeg – határ, régió, fogalom. In Czégényi Dóra – Keszeg Vilmos: (szerk.): *KJNT Évkönyve 8*. KJNT, Kolozsvár, 2000, 11–53.
Laplantine, Fr.: *Descrierea etnografică*. Polirom, București, 2000.
Lepénies, Wolf: Irodalom és tudomány közt félúton. A szociológia születése. *Szofi* III. V(1–2). 2001. 53–61.
Bibliografie recomandată
Balassa Iván: *A határainkon túli magyarok néprajza*. Gondolat, Budapest, 1989.
Balogh Ernő: Szolnok-Doboka természeti értékei és szépségei. In Szabó T. Attila (szerk.): *Szolnok-Doboka magyarsága*. [Minerva], Dés-Kolozsvár, 1944, 5–19.
Entz Géza: *Szolnok-Doboka középkori műemlékei*. (Erdélyi Tudományos Füzetek, 150.) Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár, 1943.
Földes Károly: *Szóránymisszió. Jaj-szó a pusztuló szórványokból*. Nagyenyed, 1934.
Griffin, Em: *Bevezetés a kommunikációelméletbe*. Harmat, Budapest, 2001.
Gilyén Nándor: *Az Erdélyi Mezőség népi építészete*. Terc, Budapest, 2005.
Keszeg Vilmos: *Jóslások a Mezőségen*. Bon Ami, Sepsiszentgyörgy, 1997.
Keszeg Vilmos: *Mezőségi hiedelmek*. Mentor, Marosvásárhely, 1999. (II. kiadás 2005)
Keszeg Vilmos: *Tájban élő ember: hiedelem és biográfia*. In Viga Gyula et alii (szerk.): *Vándorutak – Múzeumi örökség. Tanulmányok Bodó Sándor tiszteletére, 60. születésnapja alkalmából*. Archaeolingua, Budapest, 2003, 133–150.
Keszeg Vilmos–Szabó Zsolt (szerk.) *Mezőség. Történelem, örökség, társadalom*. Művelődés, Kolozsvár, 2010
Kós Károly: *A Mezőség néprajza*. I–II. Mentor, Marosvásárhely, 2000.
Kövesdi Kiss Ferenc: Még szólnak a harangok! Magyar Református Presbiteri Szövetség, Budapest, 1991. (Második kiadás: *Riadóra szól a harang*. A Mezőség településeinek helyzetképe 1891–1991. Kráter, Budapest, 1995.)
Lepénies, Wolf: *Les trois cultures. Entre science et littérature l'avènement de la sociologie*. Édition de la maison des sciences de l'homme, Paris, 1990.
Lovas Geréb András: *Asszimiláció Erdélyben*. Bartha Miklós Társaság kiadványa, Budapest, 1938.
Makkai Gergely: *Az Erdélyi-Mezőség tájokológiája*. Mentor, Marosvásárhely, 2003.
Makkai László: *Szolnok-Doboka megye pusztulása a XVII. század elején*. (Erdélyi Tudományos Intézet) Minerva, Kolozsvár, 1942.
Nora, Pierre: *Les Lieux de mémoire*. Gallimard, Paris, 1986, 1–7.
Redfield, Robert – Singer, Milton B.: A városok kulturális szerepe. In *Néprajzi szöveggyűjtemény* I. Budapest, 1982, 315–341.
Schneller Károly: *Szórványok és szigetek sorsa Kolozs vármegyében*. (Az Erdélyi Múzeum-Egyesület Jog-, Közgazdaság- és Társadalomtudományi Szakosztályának értekezései, 3.) Kolozsvár, 1943.
Takáts József: Megfigyelt megfigyelők. In Rákai Orsolya – Kovács Zoltán, Z. (szerk.): *A narratív identitás kérdései a társadalomtudományokban*. Gondolat Kiadói Kör – Pompeji, Budapest–Szeged, 2003, 134–155.
Tonk Sándor: *Táj és ember az erdélyi Mezőségen a középkorban*. *Korunk* V (9). 1994. 23–32.
Tóth Pál Péter: *Szórványban. A magyar és a vegyes (magyar–román, román–magyar) családok helyzete Észak-Erdélyben 1942–1944 között*. Püski, Budapest, 1999.
Viski Károly: *Etnikai csoportok, vidékek*. Magyar Tudományos Akadémia, Budapest, 1938.

8.2 Seminar	Metode de predare	Observații
1. Poziționarea etnografică a zonei de cercetare	Prezentare pe baza bibliografiei, discuții (expunere, demonstrație, conversație, dezbateri).	
2–3. Spațiul perceput, conceptualizat și trăit a. aspectele metodologice ale identității cercetătorului; b. modele de cercetare (precedente instructive)	Prezentare pe baza bibliografiei, discuții (expunere, demonstrație, conversație, dezbateri).	
4–5. Oportunități de prezentare a cercetării a. prezentarea punctului de cercetare și importanța anexelor; b. raport de cercetător și/sau de cercetare	Prezentare pe baza bibliografiei, discuții (expunere, demonstrație, conversație, dezbateri).	

6. Locuri, texte, cercetători. Considerații metodologice privind resursele bibliografice și aplicarea lor	Prezentare pe baza bibliografiei, discuții (expunere, demonstrație, conversație, dezbateri).	
7–9. Colectarea de date bazată pe comunicație (tipuri de chestionare, interviuri); importanța bazei de date	Prezentare pe baza bibliografiei, discuții (expunere, demonstrație, conversație, dezbateri).	
10. Angajarea în cercetare individuală și aplicarea bibliografiei conexe. Privire de ansamblu asupra istoriei științei și cercetării	Prezentare pe baza bibliografiei, discuții (expunere, demonstrație, conversație, dezbateri).	
11. Cadrul metodologic privind colectarea, prelucrarea și interpretarea (proprie). Despre intensitatea conceptelor cheie (vechi și noi)	Prezentare pe baza bibliografiei, discuții (expunere, demonstrație, conversație, dezbateri).	
12–14. (Re)constituire de texte și semnificații. Pași și tehnici.	în manieră interpretativă (analitică și sintetică)	

Bibliografie recomandată

- Certeau, Michel de: Általános bevezető. (General Introduction). In *The Practice of Everyday Life*. University of California Press, 1988. http://tek.bke.hu/files/szovegek/decerteau_altalanos_bevezeto.pdf
- Feischmidt Margit – Kovács Éva (szerk.): *Kvalitatív módszerek az empirikus társadalom- és kultúrakutatásban*. Egyetemi tankönyv és szöveggyűjtemény. 2007. [Digitális tankönyv, PTE-BTK Kommunikációs Tanszék, Budapest/Debrecen. PTE BTK Kommunikáció- és Médiatudományi Tanszék anyaga /szabadbolcsesz.elte.hu/]
- Foucault, Michel: Eltérő terek. In uő: *Nyelv a végtelenhez. Tanulmányok, előadások, beszélgetések*. Latin Betűk, Debrecen, 1999, 147–157.
- Keményfi Róbert: Térbeli és társadalmi szintek fogalmi hálójá a néprajztudományban. In Keményfi Róbert (szerk.): *Régiók és kultúrák találkozása. Tudományos ülés Ujvári Zoltán 70. születésnapján*. Ethnica Kiadó, Debrecen, 2002, 53–68.
- Kovács Éva: Interjú módszerek és technikák. In uő. (szerk.): *Közösségtanulmány. Módszertani jegyzet*. (2., javított kiad.) Néprajzi Múzeum – PTE-BTK Kommunikáció- és Médiatudományi Tanszék, Budapest–Pécs, 2008. http://www.hermes.btk.pte.hu/letoltes/ijen/bib/kozosssegtan/KT_2jav_kiad_15_Kovacs.pdf
- Kutrovátz Gábor – Láng Benedek – Zemplén Gábor: *A tudomány határai*. (Tudomány& ... & ynámoduT, 6.) Typotex, Budapest, 2009.
- Lefebvre, Henri: *La production de l'espace*. (Société et urbanisme) Éditions Anthropos, Paris, 1974. [Angol nyelvű kiadása: *The Production of Space*. Blackwell, Oxford, 1991. Trans. Donald Nicholson-Smith.]
- San Román, Teresa: A megérzéstől a megerősítésig: a terepmunka az antropológiában. (Ford. Erdődi Katalin.) In Letenyi László (szerk.): *Településkutatás. Szöveggyűjtemény*. L'Harmattan, Budapest, 2004, 359–369. <http://tettconsult.eu/books/TelkutHTML/szovgyujtpdf/04-sanroman.pdf>
- Szabó Márton – Szűcs Zoltán Márton: Fogalomtörténeti perspektívák. *Múltunk* 56(2). 2011. 4–19. <http://epa.oszk.hu/00900/00995/00026/pdf/szabomszucs11-2.pdf>
- Takáts József: Nyolc érv az elsődleges kontextus mellett. In uő: *Ismerős idegen terepen. Irodalomtörténeti tanulmányok és bírálatok*. Kijárat, Budapest, 2007, 78–91.
- Varró Krisztina: A régió mint diszkurzív termék. *Tér és Társadalom* 18 (1.) 2004. 73–91. tet.rkk.hu/index.php/TeT/article/download/932/1861

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținuturile disciplinei se reflectă în proporție majoră în programele de studiu din instituțiile de învățământ de nivel preuniversitar și universitar (reprezentând principalii angajatori ai absolvenților liniei de studiu).
Tematica este elaborată pe baza bibliografiei de specialitate în domeniu.
Titularul de curs și de seminar sunt specialiști recunoscuți în societatea profesională, cu rezultate în domeniul tematicii prezentului curs.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoașterea conținutului cursurilor.	Examen scris	50%
	Cunoașterea bibliografiei prescrise.		
	În cursul semestrului studentul își expune părerea legată de ideile prezentate.		
10.5 Seminar	Parcurgerea literaturii recomandate.	Prezența activă (cooperarea și eficiența) la seminarii (20 p.)	50%
	Orientare în literatura de specialitate.	Redactarea unei bibliografii tematice (30 p.)	
	Cunoașterea temeinică a tematicilor abordate.	Redactarea unui (sub)capitol al lucrării (min. 5-7 pagini, 50 p.)	
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> • Orientare în literatura de specialitate. • Proiectarea unei cercetări individuale. • Frecventarea seminariilor este condiția prezentării la examen (chiar și în cazul studenților care repetă cursul). • Îndeplinirea temelor la termen este condiția prezentării la examen.			

Data completării 12.04.2024	Semnătura titularului de curs Prof. emerit dr. KESZEG Vilmos	Semnătura titularului de seminar Lect. univ. dr. CZÉGÉNYI Dóra
Data avizării în departament 16.04.2024	Semnătura directorului de departament Conf. univ. dr. SZABÓ Tőhötöm	
Data avizării la Decanat 02.06.2024	Semnătura Prodecanului responsabil	Ștampila facultății